

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การระบุข้อคิดจากการอ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เสียงในภาษาไทย ไพเราะเสนาะหู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง เรื่อง การระบุข้อคิดจากการอ่าน เรื่อง กระท่ายสามพี่น้อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

การหาข้อคิดจากการอ่าน

การหาข้อคิด คือการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านว่าเรื่องนั้น ๆ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้าง แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านนิทาน บทความ สารคดี

หลักการหาข้อคิด

๑. ควรอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
๒. ทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง
๓. จับใจความสำคัญ หรือประเด็นสำคัญ
๔. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่ต้องการให้ข้อคิดกับผู้อ่าน

ส่วนของข้อคิดในนิทานส่วนใหญ่มักจะมีคำว่า “นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า” “ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง” หรือ “ข้อคิด”

บทอ่าน เรื่อง ลุงเต่าใจอารี
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เสียงในภาษาไทย ไพเราะเสนาะหู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การระบุข้อคิดจากการอ่าน เรื่อง กระจายสามพี่น้อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ลุงเต่าใจอารี

ในป่าใหญ่แห่งหนึ่งมีความสงบเงียบและสวยงาม ใกล้เคียงกันนั้นมีหนองน้ำ
ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชน้ำ ไม้พืชนานาชนิดขึ้นอยู่เรียงรายขึ้นฉ่ำใจ และยังเป็นแหล่ง
ที่อยู่ของสัตว์น้ำหลายชนิด เช่น กุ้งน้อย ปลา ปู หอย และลุงเต่าผู้ใจอารีและเป็นที่รัก
ของบรรดาสัตว์ทุกตัว สัตว์ทุกตัวอยู่รวมกันด้วยความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ฤดูกาลเปลี่ยนผันไป ปีนี้ความแห้งแล้งมาเร็วกว่าที่คิด น้ำในหนองน้ำ
เริ่มเหือดแห้งลง สัตว์น้ำทุกตัวเริ่มกังวลใจ ลุงเต่าผู้ได้รับการยกย่องว่าอาวุโสที่สุด
จึงเรียกประชุมสัตว์น้ำทุกตัว เพื่อหาหนทางแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สัตว์ทุกตัวร่วมกัน
แสดงความคิดเห็นว่าพวกเราควรหาที่อยู่แห่งใหม่ให้เร็วที่สุด ก่อนที่น้ำจะแห้งจนหมด
หนองน้ำ ลุงเต่าจึงบอกกับสัตว์ทุกตัวว่าพวกเราต้องรีบอพยพไปยังฝั่งอีกด้าน
ของหนองน้ำ เพราะเคยไปบริเวณนั้นมาก่อนเคยเห็นว่ายังมีหนองน้ำอีกแห่งหนึ่งน่าจะเป็น
ที่อยู่ใหม่ของเราได้ กุ้งน้อย ปลา ปู และหอยต่างตื่นตระหนกว่าพวกตนจะไปได้อย่างไร
ลุงเต่าจึงพูดขึ้นว่า “ ไม่ต้องกลัวพวกเราต้องไปด้วยกัน ฉันจะเป็นผู้พาไปเอง ”

ลุงเต่าออกนำหน้าตามมาด้วยปู หอย ส่วนปลาตะเกียบเกาะตามมา ดูแล้วช่าง
เป็นภาพที่ทรมานใจเหลือเกิน ในที่สุดลุงเต่าตัดสินใจให้ปลาคาบทางของตนส่วนปูก็หนีบหาง
ของลุงเต่าด้วย ส่วนกุ้งน้อยนั้นลุงเต่าใช้ปากคาบเอาไว้ และคลานตัวมเตี้ยมไปด้วยกัน โดยมี
เจ้าหอยตามมาติดๆ

ในที่สุดความหวังก็เป็นจริง ลุงเต่าสามารถนำสัตว์ทั้งหลายเดินข้ามมายังอีกฝั่ง
ได้สำเร็จ และได้พบหนองน้ำแห่งใหม่ที่อุดมสมบูรณ์จริงๆ สัตว์ทุกตัวต่างเริงร่ามีความสุข
เพราะลุงเต่าผู้มีใจอารีช่วยเหลือสัตว์ทุกตัวเอาไว้นั่นเอง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทอ่าน เรื่อง ค้างคาวเลือกพวก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เสียงในภาษาไทย ไพเราะเสนาะหู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การระบุข้อคิดจากการอ่าน เรื่อง กระจายสามพี่น้อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ค้างคาวเลือกพวก

ค้างคาวนั้นถือว่าตนมีปีกเหมือนนก และมีหูเหมือนสัตว์ อื่นต่างๆ ไป
ดังนั้นเมื่อนกยกพวกไปต่อสู้กับสัตว์อื่นๆ ค้างคาวก็ขอตัวไม่เข้าข้างฝ่ายใดโดยทำตัว
เป็นกลาง แต่เมื่อพวกของนกมีท่าทีว่าจะชนะ ค้างคาวก็ประกาศตัว ไปเข้ากับฝ่ายนก
ต่อมาพวกนกจะพลาดท่าเสียทีแก่สัตว์อื่นๆ ค้างคาวก็ผละจากนกไปเข้าพวก
กับสัตว์อื่นๆ ต่อมานกต่อสู้จนใกล้จะได้ชัยชนะ ค้างคาวก็กลับมาอยู่ข้างฝ่ายพวกนกอีก
เมื่อนกกับสัตว์อื่นๆ ทำสัญญาสงบศึกและเป็นมิตรต่อกัน ทั้งสองต่างก็ขับไล่ค้างคาว
ไม่ยอมให้เข้าพวกด้วย ค้างคาวอับอายจึงไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำ จะออกจากถ้ำไปหาอาหาร
ในเวลากลางคืนเท่านั้น

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทอ่าน เรื่อง กระจ่ายสามพี่น้อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เสียงในภาษาไทย ไพเราะเสนาะหู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การระบุข้อคิดจากการอ่าน เรื่อง กระจ่ายสามพี่น้อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กระจ่ายสามพี่น้อง

ชนพู่ หุยาบ ขาวนวล สามพี่น้องอาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่ชายป่าแห่งหนึ่ง ครอบครัวกระจ่ายอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข สามพี่น้องโตวันโตคืน บ่ายวันหนึ่งขณะที่สามพี่น้องนั่งพักผ่อนใต้ร่มไม้ ชนพู่พูดว่า “เราทั้งสามก็โตแล้ว ควรไปหาที่อยู่ใหม่กันไหม” หุยาบบอกว่า “น้องชอบที่เดิมเพราะคุ้นเคยกับแถบนี้” ขาวนวลพูดว่า “หนูไม่ออกไปที่อื่น หนูอยากอยู่กับพ่อแม่” ชนพู่จึงชวนน้อง ๆ ไปหากิ่งไม้ใบหญ้ามาต่อเติมบ้าน ชนพู่ออกไปหากิ่งไม้ ขาวนวลตามไปด้วย พบลุงหมี ๆ มาช่วยหักกิ่งไม้ให้

วันต่อมา ขาวนวลตามหุยาบไปหาหญ้าแห้ง พบพี่กวาง ๆ มาช่วย ทุกวันชนพู่และหุยาบไปชนกิ่งไม้และหญ้าแห้งกลับบ้าน โดยมีขาวนวลช่วยหอบของเดินตามหลังอย่างทุลักทุเล เมื่อได้กิ่งไม้ใบหญ้ามากพอแล้ว ชนพู่และหุยาบเริ่มต่อเติมบ้าน โดยมีขาวนวลวิ่งไปวิ่งมาพยายามช่วยงาน ขาวนวลอยากช่วยพี่ ๆ ต่อเติมบ้าน แต่ขาวนวลก็ทำได้ไม่ดีจึงรู้สึกเศร้า แต่นกมาปลอบใจว่าให้ช่วยงานตามกำลัง ขาวนวลเดินไปนั่งเล่นที่ริมน้ำและพบหญ้าแฝกบนคันดิน จึงคิดจะนำหญ้าแฝกไปปลูกเป็นรั้วบ้าน ทุกวันขาวนวลไปชนหญ้าแฝกมาปลูกโดยมีป่าเต่าช่วย

สองเดือนต่อมางานต่อเติมบ้านเสร็จเรียบร้อย หญ้าแฝกงอกงามเป็นแนวล้อมบ้าน แม่กระจ่ายคิดจะชวนเพื่อนสัตว์มางานเลี้ยงที่บ้าน คินนั้นฝนตกหนักมากแต่ครอบครัวกระจ่ายก็นอนหลับอย่างสบายในบ้าน เช้าวันรุ่งขึ้นพ่อกระจ่ายออกไปนอกรั้วบ้านก็ตกใจมาก เห็นแปลงผักพังทลายพืชผักเสียหาย

ตอนสายสัตว์ต่าง ๆ ททยอยมาเยี่ยมครอบครัวกระจ่ายด้วยความเป็นห่วง เพราะทั้งป่าดินพัง ดินถล่มเสียหายมากมาย แต่บ้านของครอบครัวกระจ่ายไม่เป็นอะไร ป่าเต่าบอกว่า “เพราะรั้วหญ้าแฝกนะสิ ที่ช่วยยึดดินไว้” สัตว์ทั้งหลายต่างโล่งใจที่ครอบครัวกระจ่ายปลอดภัย ชนพู่กล่าวชมขาวนวลที่สร้างรั้วจากหญ้าแฝก พ่อกระจ่ายชมว่าลูกทั้งสามรักใคร่สามัคคีกัน ขยันขันแข็งช่วยกันทำงาน แม่กระจ่ายปลื้มใจที่ลูก ๆ เป็นเด็กดี

(นิทานเรื่องกระจ่ายสามพี่น้อง จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ)